

УДК 81'243:378.147]:004

ІНТЕРНЕТ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Вагіна Е.С.

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Дана стаття присвячена питанню застосування інформаційних технологій в методиці викладання іноземної мови. У статті розглядаються можливості, які надає інтернет викладачу, а також необмежені ресурси всесвітньої мережі, використовуючи які можна зробити урок більш цікавим та продуктивним.

Стаття зацікавить викладачів іноземних мов, які бажають зробити свої методи роботи з учнями різноманітнішими, а також студентам-випускникам педагогічних спеціальностей.

Ключові слова: іноземна мова, інформаційні технології, інтернет-ресурси, методика викладання, навчальний процес.

ІНТЕРНЕТ В ИЗУЧЕНИИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА

Вагина Э.С.

Данная статья посвящена вопросу применения информационных технологий в методике преподавания иностранного языка. В статье рассматриваются возможности, которые предоставляет интернет преподавателю, а также неограниченные ресурсы всемирной сети, используя которые можно сделать урок более интересным и продуктивным.

Статья будет интересна преподавателям иностранных языков, которые хотят разнообразить свои методы работы с учениками, а также студентам-выпускникам педагогических специальностей.

Ключевые слова: иностранный язык, информационные технологии, интернет-ресурсы, методика преподавания, учебный процесс.

INTERNET IN FOREIGN LANGUAGES STUDYING

Vagina E.S.

The present article is dedicated to the issue of informational technology usage in foreign languages teaching methods. The article considers possibilities which the Internet proposes to the teacher and unlimited resources of the international network the using of which allows to make a lesson more interesting and productive.

The article will be interesting for foreign languages teachers who want to vary their methods of work with pupils, and also for graduates of pedagogical departments.

Key words: foreign languages, informational technology, internet-resources, teaching methods, educational process.

Одним з найбільш революційних досягнень за останні десятиліття, яке значно вплинуло на освітній процес в усьому світі, стало створення всесвітньої комп'ютерної мережі, що отримала назву Інтернет, що буквально означає «міжнародна мережа» (англ. international net). Використання віртуального простору в навчальних цілях є абсолютно новим напрямком загальної дидактики і приватної методики, оскільки зміни, що відбуваються, стосуються всіх сторін навчального процесу, починаючи від вибору прийомів та стилю роботи і закінчуючи зміною вимог до академічного рівня учнів.

Якщо розглядати урок як соціальне замовлення суспільства системі освіти, то сьогодні ми вийшли на рівень, коли комп'ютерна грамотність випускника школи повинна бути достатня для того, щоб вільно працювати на персональному комп'ютері в якості користувача. Це потреба, продиктована часом, рівнем розвитку економіки і моральними цінностями суспільства. Минув час, коли можна було повідомляти знання. У навчанні особливий акцент ставиться сьогодні на власну діяльність дитини у пошуку, усвідомленні і переробці нових знань. Учитель виступає як організатор процесу навчання, керівник самодіяльності учнів, надає їм потрібну допомогу і підтримку. Необхідно переосмислити місце і роль інформації, що веде до переосмислення

змісту освіти. Очікувати сплеску підвищення якості освіти в країні в міру її «інтернетизації» не слід, проте не використовувати нові технології в освіті теж нерозумно.

Кожна дитина має свій улюблений предмет, який повинен допомогти у відкритті можливостей використання сучасних комп'ютерних технологій, Інтернету. І навпаки, Інтернет може стати для дитини ще одним інструментом для пізнання улюбленого предмета. Напевно, сьогодні можна говорити вже про те, що Інтернет-технології є частиною загальної інформаційної культури вчителя і учнів.

Можливості використання Інтернет-ресурсів величезні. Глобальна мережа Інтернет створює умови для отримання будь-якої необхідної учням і вчителям інформації, що знаходиться в будь-якій точці земної кулі: країнознавчий матеріал, новини з життя молоді, статті з газет і журналів, необхідну літературу і т.д.

Метою нашої роботи є демонстрація можливостей, які надають сучасні інформаційні технології, зокрема, Інтернет-технології, викладачеві для вдосконалення методик викладання та підготовки учнів з урахуванням сучасних вимог до рівня та якості знань. За приклад ми взяли викладання англійської мови у школі. На уроках англійської мови за допомогою Інтернету можна вирішувати цілий ряд дидактичних завдань: формувати навички та вміння читання, використовуючи матеріали глобальної мережі; вдосконалювати вміння писемного мовлення школярів; поповнювати словниковий запас учнів; формувати у школярів стійку мотивацію до вивчення англійської мови. Крім того, робота спрямована на вивчення можливостей Інтернет-технологій для розширення кругозору школярів, налагодження та підтримки зв'язків з однолітками в англійськомовних країнах.

В останні роки все частіше піднімається питання про застосування нових інформаційних технологій у середній школі. Це не тільки нові технічні засоби, а й нові форми і методи викладання, новий підхід до процесу навчання. Основною метою навчання іноземних мов є формування і розвиток комунікативної культури школярів, навчання практичному оволодінню іноземною мовою.

Завдання вчителя полягає в тому, щоб створити умови практичного оволодіння мовою для кожного учня, вибрати такі методи навчан-

ня, які дозволили б кожному учневі проявити свою активність, свою творчість. Завдання вчителя – активізувати пізнавальну діяльність учня в процесі навчання іноземним мовам. Сучасні педагогічні технології такі, як навчання у співпраці, проектна методика, використання нових інформаційних технологій, Інтернет-ресурсів допомагають реалізувати особистісно-орієнтований підхід у навчанні, забезпечують індивідуалізацію і диференціацію навчання з урахуванням здібностей дітей, їхнього рівня навчання, схильностей і т.д.

Форми роботи з комп'ютерними навчальними програмами на уроках іноземної мови включають:

- вивчення лексики;
- відпрацювання вимови;
- навчання діалогічного і монологічного мовлення;
- навчання письму;
- відпрацювання граматичних явищ. [1; 6]

Учні можуть брати участь в тестуванні, у вікторинах, конкурсах, олімпіадах, що проводяться по мережі Інтернет, листуватися з однолітками з інших країн, брати участь в чатах, відео-конференціях і т.д. Учні можуть отримувати інформацію з проблеми, над якою працюють в даний момент в рамках проекту. Це може бути спільна робота українських школярів і їхніх зарубіжних однолітків з однієї або декількох країн.

Спілкуючись в істинному мовному середовищі, яке забезпечує Інтернет, учні опиняються у справжніх життєвих ситуаціях. Залучені у вирішення широкого кола значимих, реалістичних, досяжних задач, що їх цікавлять, школярі навчаються спонтанно й адекватно на них реагувати, що стимулює створення оригінальних висловлювань, а не шаблонну маніпуляцію мовними формулами.

Як інформаційна система, Інтернет пропонує своїм користувачам різноманіття інформації і ресурсів. Базовий набір послуг може включати в себе:

- електронну пошту (e-mail); телеконференції (usenet); відео-конференції;
- можливість публікації власної інформації, створення власної домашньої сторінки (homepage) і розміщення її на Web-сервері;

• доступ до інформаційних ресурсів: довідкові каталоги (Yahoo!, Galaxy, Wikipedia); пошукові системи (Google, Mail, Yandex, Rambler, WebCrawler); розмова в мережі (Skype). [2; 8]

Ці ресурси можуть бути активно використані на уроці.

Опанування комунікативною і міжкультурною компетенцією неможливо без практики спілкування. І використання ресурсів Інтернет на уроці іноземної мови в цьому сенсі просто незамінне. Віртуальне середовище Інтернет дозволяє вийти за часові і просторові рамки, надаючи його користувачам можливість автентичного спілкування з реальними співрозмовниками на актуальні для обох сторін теми. Однак, не можна забувати про те, що Інтернет – лише допоміжний технічний засіб навчання, і для досягнення оптимальних результатів необхідно грамотно інтегрувати його використання в процес уроку.

Зрозуміло, прямий вхід в Інтернет на уроці практично виключається, оскільки навряд чи можна знайти прийнятну кількість кабінетів іноземної мови в наших школах, обладнаних достатньою кількістю комп'ютерів з доступом в Інтернет. [7] Хоча слід сказати, що деякі вчителі, маючи в кабінеті всього один комп'ютер і доступ в Інтернет, намагаються використовувати і цю малу можливість на уроці. Отже, тут потрібно шукати інші шляхи. До речі, особливо у великих містах слід враховувати той факт, що вже практично в кожній сім'ї є домашні комп'ютери з реальним доступом в Інтернет, і вчителю варто враховувати таку можливість.

Отже, яким чином можна використовувати можливості, надані мережею Інтернет, на уроках іноземної мови? Цими можливостями можна скористатися наступним чином:

- Вчитель може до уроку в медіатеці школи чи зі свого домашнього комп'ютера підібрати ті чи інші автентичні матеріали для читання по досліджуваній темі усного мовлення;

- Якщо в кабінеті іноземної мови є колонки, можна записати звукову інформацію (мова політичних і державних діячів, цікаві виступи на різні теми носіїв мови з найрізноманітніших питань), скоротивши її до потрібних меж, використавши її в подальшому для аудіювання;

- Провести усне обговорення отриманих електронною поштою листів партнерів за проектом;

- Провести в групах обговорення, дискусію з того чи іншого проблемного питання, отриманого з ресурсів мережі Інтернет, а потім організувати загальну дискусію всього класу;

- Провести лінгвістичний аналіз певних повідомлень, усних чи письмових висловлювань носіїв мови, які містять фразеологізми, реалії, ідіоми, прислів'я, приказки, неологізми, що відображають специфіку функціонування досліджуваної мови в культурі народу;

- Використовувати, хоча б фрагментарно, художні твори авторів країни досліджуваної мови, отримані в віртуальних бібліотеках. Особливо це корисний матеріал для різного роду проєктів, дебатів;

- Використовувати матеріали електронних граматичних довідників, пропонованих в них вправ, а також лексичних довідників, словників, довідників країнознавчого характеру, матеріалів дистанційних курсів, он-лайн тестувань, наявних у відкритому доступі для включення їх в урок.

Однак перерахованими прикладами використання ресурсів мережі Інтернет на уроці ці можливості не вичерпуються.

Таким чином, використовуючи інформаційні ресурси мережі Інтернет, можна, інтегруючи їх у навчальний процес (за умови відповідної дидактичної інтерпретації), більш ефективно вирішувати цілий ряд дидактичних завдань на уроці, зокрема, на уроці іноземної мови:

- Формувати навички та вміння читання, безпосередньо використовуючи матеріали мережі різного ступеня складності;

- Удосконалювати вміння аудіювання на основі автентичних звукових текстів мережі Інтернет, а також відповідно підготовлених учителем записів;

- Удосконалювати вміння монологічного і діалогічного мовлення на основі проблемного обговорення представлених вчителем або кимось із учнів матеріалів або статей, отриманих в мережі;

- Удосконалювати вміння писемного мовлення, індивідуально письмово складаючи відповіді партнерам по проєкту, беручи участь у підготовці рефератів, творів, інших епістолярних продуктів спільної діяльності партнерів;

- Поповнювати свій словниковий запас, як активний, так і пасивний, лексикою сучасної іноземної мови, що відображає певний етап

розвитку культури народу, соціального і політичного устрою суспільства;

- Знайомитися з культурознавчими знаннями, що включають в себе мовний етикет, особливості мовної поведінки різних народів в умовах спілкування, особливості культури, традицій країни досліджуваної мови;

- Формувати стійку мотивацію іншомовної діяльності учнів на уроці на основі систематичного використання «живих» матеріалів, обговорення не тільки питань до текстів підручника, а й «гарячих» проблем, що цікавлять всіх і кожного. [7]

При роботі з інформаційними технологіями змінюється і роль педагога, основне завдання якого – підтримувати і направляти розвиток особистості учнів, їх творчий пошук. Відносини з учнями будуються на принципах співробітництва та спільної творчості. В цих умовах неминучий перегляд сформованих сьогодні організаційних форм навчальної роботи: збільшення самостійної індивідуальної і групової роботи учнів, відхід від традиційного уроку з переважанням пояснювально-ілюстративного методу навчання, збільшення обсягу практичних і творчих робіт пошукового і дослідницького характеру.

Простір віртуальної мережі містить величезний культурний і дидактичний потенціал, який вже використовується в навчанні в усьому світі. Однак для оптимального та ефективного використання кібернетичних мережевих ресурсів у навчальних цілях потрібна величезна науково-дослідна робота, результати якої дозволять суттєво оновити арсенал методичних засобів і прийомів навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гез Н.И., Ляховицкий М.В., Миролюбов А.А. Методика преподавания иностранных языков – М.: «Высшая школа», 1982 г.
2. Интернет для изучения английского языка [Электронный ресурс]// http://www.langinfo.ru/index.php?sect_id=2713.
3. Коджаспирова Г.М., Петров К.В. Технические средства обучения и методика их использования: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений – М.: Издательский центр «Академия», 2001 – 256 с.